

รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

1. **ชุดโครงการวิจัย** : วิจัยและพัฒนาถั่วลิสง

2. **โครงการวิจัย** : การทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงเฉพาะพื้นที่
กิจกรรม : 3 การทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
กิจกรรมย่อย (ถ้ามี) : -

3. **ชื่อการทดลอง (ภาษาไทย)** : การทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงหลังนาในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี
ชื่อการทดลอง (ภาษาอังกฤษ) : Testing and development of peanut production technology in the area after the Ubon Ratchathani province.

4. **คณะผู้ดำเนินงาน**
หัวหน้าการทดลอง : นางสาววสิรัตน์ วรกาญจนบุญ สังกัด สว.พ.4
ผู้ร่วมงาน : นางสาวเพียว พรหมพันธุ์ใจ สังกัด สว.พ.4
 นายบุญชู สายธนู สังกัด ศวพ.ร้อยเอ็ด

5. **บทคัดย่อ**

การทดสอบเทคโนโลยีเพิ่มผลผลิตและคุณภาพผลิตถั่วลิสงหลังนาในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2554 – 2556 มีเกษตรกรร่วมโครงการ 4 ราย ในแปลงเกษตรกรบ้านอุดมชาติ ตำบลเมืองศรีไค อำเภวารินชำราบ ดำเนินการทดสอบ 2 กรรมวิธี คือ วิธีทดสอบ ปลูกถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 ใส่ปุ๋ยเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการ เกษตร (ปุ๋ยเคมีสูตร 12-24-12 อัตรา 25 กก./ไร่ หรือ 16-16-8 อัตรา 35 กก./ไร่) วิธีเกษตรกร ปี 2554 ปลูกถั่วลิสงพันธุ์ไทนาน 9 ปี 2555–2556 ปลูกถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 โดยใส่ปุ๋ยเคมีตามวิธีเกษตรกร ผลผลิตฝักแห้งปี 2554 พบว่าวิธีทดสอบได้ผลผลิต 371 กก./ไร่ สูงกว่าวิธีเกษตรกรซึ่งได้ผลผลิต 328 กก./ไร่ ผลผลิตฝักสดเฉลี่ย ปี 2555 – 2556 วิธีทดสอบได้ผลผลิตเฉลี่ย 570 กก./ไร่ สูงกว่าวิธีเกษตรกรซึ่งได้ผลผลิตเฉลี่ย 530 กก./ไร่ ผลตอบแทนต่อ

ค่าใช้จ่ายการลงทุน (BCR) วิธีทดสอบเฉลี่ย 2.33 สูงกว่าวิธีเกษตรกร 2.10 และในด้านคุณภาพ วิธีทดสอบมีเปอร์เซ็นต์เมล็ดลีบตั้งแต่ปี 2554 – 2556 ลดลง 24 % 18 % และ 10 % ตามลำดับ

ปี 2557 ทดสอบในแปลงเกษตรกรบ้านท่าโคม ตำบลปะอ่าว อำเภอเมือง มีเกษตรกรร่วมโครงการ 5 ราย ดำเนินการทดสอบ 3 กรรมวิธี ทดสอบ 1 ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ทดสอบ 2 พันธุ์ขอนแก่น 84-7 ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน วิธีเกษตรกร พันธุ์ไทนาน 9 ใส่ปุ๋ยเคมีตามวิธีเกษตรกร พบว่าวิธีทดสอบ 1 ได้ผลผลิตฝักสดเฉลี่ย 693 กก./ไร่ สูงกว่าวิธีเกษตรกร และ วิธีทดสอบ 2 ผลผลิตฝักสดเฉลี่ย 303 322 กก./ไร่ ตามลำดับ ผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่ายการลงทุน (BCR) วิธีทดสอบ 1เฉลี่ย 4.88 สูงกว่าวิธีทดสอบ 2 และวิธีเกษตรกร 1.69 และ 1.92 ตามลำดับ และในด้านคุณภาพ วิธีทดสอบ 1 วิธีเกษตรกร และวิธีทดสอบ 1 มีเปอร์เซ็นต์เมล็ดลีบ 2 % 3 % และ 11 % ตามลำดับ

ปี 2558 ทดสอบในแปลงเกษตรกรบ้านวังถ้ำ ตำบลหัวดอน อำเภอเขื่องใน มีเกษตรกรร่วมโครงการ 5 ราย ดำเนินการทดสอบ 3 กรรมวิธี ทดสอบ ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน วิธีเกษตรกร พันธุ์ไทนาน 9 ใส่ปุ๋ยเคมีตามวิธีเกษตรกร พบว่าวิธีทดสอบ ได้ผลผลิตฝักสดเฉลี่ย 602 กก./ไร่ สูงกว่าวิธีเกษตรกร และ ผลผลิตฝักสดเฉลี่ย 499 กก./ไร่ ผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่ายการลงทุน (BCR) วิธีเกษตรกรเฉลี่ย 2.60 สูงกว่าวิธีทดสอบ 2.14 และในด้านคุณภาพ วิธีทดสอบ วิธีเกษตรกรมีเปอร์เซ็นต์เมล็ดลีบ 2% น้อยกว่าวิธีเกษตรกร 23%

6. คำนำ

ถั่วลิสง เป็นพืชไร่ตระกูลถั่วที่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีนิยมปลูกเป็นพืชรองหลังการปลูกข้าว เพื่อเสริมรายได้ ในปีเพาะปลูก 2552/ 2553 มีพื้นที่ปลูก 4,852 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 310 กก./ ไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2553) เป็นการปลูกถั่วลิสงหลังนาโดยอาศัยทรัพยากรน้ำจากแหล่งน้ำบนผิวดิน เช่น ลำห้วยธรรมชาติ สระกักเก็บน้ำ คลองชลประทาน และแหล่งน้ำใต้ดิน สถานการณ์การผลิตมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ขึ้นกับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ สภาพลมฟ้าอากาศ ความสมบูรณ์ของน้ำชลประทาน การตลาด ราคาผลผลิต และการมีพืชแข่งขันอื่นๆ ปัญหาที่สำคัญของการผลิตถั่วลิสงหลังนาในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี คือ ผลผลิตต่ำและคุณภาพผลผลิตต่ำ จากการศึกษาข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงหลังนาเขตพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยข้าวสาร จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าได้ผลผลิตแห้งทั้งเปลือก 120 กก./ ไร่ เนื่องจากถั่วลิสงติดฝักน้อย และเมล็ดไม่เต็มฝัก ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากพันธุ์ไม่เหมาะสม หรือการจัดการธาตุอาหารและน้ำไม่เหมาะสม ดังนั้นการทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

การผลิตให้ได้ผลผลิตและคุณภาพถั่วลิสงสูงจะขึ้นจะทำให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น นำไปสู่ระบบการปลูกพืชที่มีความยั่งยืนต่อไป

7. วิธีดำเนินการ

ได้คัดเลือกพื้นที่ที่เกษตรกรปลูกถั่วลิสงหลังนาในเขตชลประทาน ลักษณะดินร่วนปนทราย

อุปกรณ์

- พันธุ์พืช : ถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 6 ขอนแก่น 84-7 และ ไทนาน 9
- ปุ๋ยเคมี : 12-24-12 16-16-8 18-46-0 46-0-0 0-0-60 และ 15-15-15
- ปุ๋ยชีวภาพ : ไโรโซเบียม
- วัสดุปรับปรุงดิน : โดโลไมท์ ยิปซัม
- สารเคมีกำจัดศัตรูพืช : สารเคมีคลุกเมล็ดก่อนปลูก คาร์เบนดาซิม (50%WP)

แบบและวิธีการทดลอง

แผนการทดลอง : ไม่มี

กรรมวิธี มี 2 กรรมวิธี ประกอบด้วย

(1) วิธีทดสอบ

(2) วิธีเกษตรกร

วิธีทดสอบปี 2554

รายการ	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร
1. พันธุ์พืช	พันธุ์ ขอนแก่น 6 อัตรา 18 กก./ไร่	พันธุ์ ไทนาน 9 อัตรา 18 กก./ไร่
2. ปุ๋ยเคมี	12-24-12 อัตรา 25 กก./ไร่	15-15-15 อัตรา 25 กก./ไร่
3. ปุ๋ยชีวภาพ	คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วยโรโซเบียม อัตรา 200 กรัม/ เมล็ดพันธุ์ 15 กก.	-
4. วัสดุปรับปรุงดิน	หว่านโดโลไมท์ อัตรา 200 กก./ไร่ ก่อนปลูก 2 สัปดาห์	หว่านปูนขาวพร้อมปลูก อัตรา 100 กก./ไร่
5. การเก็บเกี่ยว	เก็บเกี่ยวช่วงอายุ 110 - 120 หรือเมื่อสีฝักดำ ในเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำมากกว่า 60 %	ปฏิบัติเช่นเดียวกับวิธีทดสอบ

วิธีทดสอบปี 2555

รายการ	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร
1. พันธุ์พืช	พันธุ์ ขอนแก่น 6 อัตรา 18 กก./ไร่	พันธุ์ขอนแก่น 6 อัตรา 18 กก./ไร่
2. ปุ๋ยเคมี	12-24-12 อัตรา 25 กก./ไร่	15-15-15 อัตรา 50 กก./ไร่
3. ปุ๋ยชีวภาพ	คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วยไรโซเบียม อัตรา 200 กรัม/เมล็ดพันธุ์ 15 กก.	-
4. วัสดุปรับปรุงดิน	หว่านโดโลไมท์ อัตรา 200 กก./ไร่ ก่อนปลูก 2 สัปดาห์	หว่านโดโลไมท์ อัตรา 100 กก./ไร่ ก่อนปลูก 2 สัปดาห์
5. การกำจัดศัตรูพืช	คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วยไอโพรไดโอน (50%WP) หรือคาร์เบนดาซิม (50%WP) 5 กรัม/ เมล็ด 1 กก.	-
6. การเก็บเกี่ยว	เก็บเกี่ยวช่วงอายุ 110 - 120 หรือเมื่อสีฝักด้าน ในเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำมากกว่า 60 %	ปฏิบัติเช่นเดียวกับวิธีทดสอบ

วิธีทดสอบปี 2556

รายการ	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร
1. พันธุ์พืช	พันธุ์ ขอนแก่น 6 อัตรา 18 กก./ไร่	พันธุ์ ขอนแก่น 6 อัตรา 18 กก./ไร่
2. ปุ๋ยเคมี	16-16-8 อัตรา 35 กก./ไร่	15-15-15 อัตรา 50 กก./ไร่
3. ปุ๋ยชีวภาพ	คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วยไรโซเบียม อัตรา 200 กรัม/ เมล็ดพันธุ์ 15 กก.	-
4. วัสดุปรับปรุงดิน	คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วยไรโซเบียม อัตรา 200 กรัม/ เมล็ดพันธุ์ 15 กก. หว่านยิปซัมช่วงออกดอก อัตรา 50 กก./ไร่	หว่านโดโลไมท์ อัตรา 100 กก./ไร่ ก่อนปลูก 2 อาทิตย์
5. การกำจัดศัตรูพืช	คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วยไอโพรไดโอน	-

(50%WP) หรือคาร์เบนดาซิม (50%WP)

5 กรัม/ เมล็ด 1 กก.

6. การเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวช่วงอายุ 110 - 120 หรือเมื่อสีฝักดำน ปฏิบัติเช่นเดียวกับวิธีทดสอบ
ในเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำมากกว่า 60 %

วิธีปฏิบัติการทดสอบ เกษตรกร จำนวน 4 ราย รายละเอียด 2 ไร่

วิธีทดสอบ เตรียมดินโดยไถกลบตอซังข้าวทิ้งไว้ 7 - 10 วัน ไถลึก 10 - 20 ซม. หว่านปูนโดโลไมท์ อัตรา 100 กก./ ไร่ ไถพรวน 1 ครั้ง แล้วยกร่องสูง 20 - 25 ซม. ขนาดความกว้าง 80 ซม. ระยะห่างระหว่างร่อง 50 ซม. ตามความยาวของแปลงนา คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วยเชื้อไรโซเบียม ปลูกถั่วลิสงแบบหยอดหลุม ๆ ละ 2-3 เมล็ด ระยะปลูก 30 x 20 ซม. กำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงาน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 12-24-12 อัตรา 25 กก./ ไร่ หรือ 16-16-8 อัตรา 35 กก./ ไร่ โรยข้างแถวเมื่อถั่วลิสงออก 20 - 25 วัน แล้วพรวนดินกลบ ช่วงถั่วลิสงออกดอกโรยยิบซั่ม อัตรา 50 กก./ ไร่ ในเดือนแรกให้น้ำทุก 7 วัน หลังจากนั้นให้น้ำทุก 10 วัน สูงถึงระดับเศษ 3 ส่วน 4 ของความลึกร่องน้ำ โดยไม่ต้องระบายน้ำออก ฟันสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เมื่อพบการแพร่ระบาดของศัตรูพืชในระดับเศรษฐกิจ การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวเก็บเกี่ยวช่วงอายุ 110 - 120 หรือเมื่อสีฝักดำนเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำมากกว่า 60 %

วิธีเกษตรกร ปฏิบัติเช่นเดียวกับวิธีทดสอบ โดยใส่ปุ๋ยเคมีตามวิธีเกษตรกรและใส่ปุ๋ยเคมีก่อนถั่วลิสงออกดอก

วิธีทดสอบปี 2557

รายการ	วิธีทดสอบ 1	วิธีทดสอบ 2	วิธีเกษตรกร
1. พันธุ์พืช	พันธุ์ ขอนแก่น 6	พันธุ์ ขอนแก่น 84-7	พันธุ์ ไทนาน 9
2. ปุ๋ยเคมี	ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	15-15-15 อัตรา 50 กก./ไร่
4. วัสดุปรับปรุงดิน	หว่านยิบซั่มช่วงออกดอก อัตรา 50 กก./ ไร่	หว่านยิบซั่มช่วงออกดอก อัตรา 50 กก./ ไร่	หว่านโดโลไมท์ อัตรา 100 กก./ไร่ ก่อนปลูก 2 อาทิตย์

5. การกำจัดศัตรูพืช	คลุกเมล็ดถั่วลิสงด้วยคาร์เบนดาซิม (50%WP) 5 กรัม/ เมล็ด 1 กก.	คลุกเมล็ดถั่วลิสงด้วยคาร์เบนดาซิม (50%WP) 5 กรัม/ เมล็ด 1 กก.	-
6. การเก็บเกี่ยว	เก็บเกี่ยวช่วงอายุ 110 - 120 หรือเมื่อสีฝักด้านในเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำมากกว่า 60 %	เก็บเกี่ยวช่วงอายุ 110 - 120 หรือเมื่อสีฝักด้านในเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำมากกว่า 60 %	ปฏิบัติเช่นเดียวกับวิธีทดสอบ

วิธีทดสอบปี 2558

รายการ	วิธีทดสอบ 1	วิธีเกษตรกร
1. พันธุ์พืช	พันธุ์ ขอนแก่น 6	พันธุ์ ไทนาน 9
2. ปุ๋ยเคมี	ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	15-15-15 อัตรา 25 กก./ไร่
4. วัสดุปรับปรุงดิน	หว่านยิปซั่มช่วงออกดอก อัตรา 50 กก./ไร่	หว่านโดโลไมท์ อัตรา 100 กก./ไร่ ก่อนปลูก 2 อาทิตย์
5. การกำจัดศัตรูพืช	คลุกเมล็ดถั่วลิสงด้วยคาร์เบนดาซิม (50%WP) 5 กรัม/ เมล็ด 1 กก.	-
6. การเก็บเกี่ยว	เก็บเกี่ยวช่วงอายุ 110 - 120 หรือเมื่อสีฝักด้านในเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำมากกว่า 60 %	ปฏิบัติเช่นเดียวกับวิธีทดสอบ

วิธีปฏิบัติการทดสอบ เกษตรกร จำนวน 5 ราย รายละเอียด 2 ไร่

วิธีทดสอบ เตรียมดินโดยไถกลบตอซังข้าวทิ้งไว้ 7 - 10 วัน ไถลึก 10 - 20 ซม. หว่านปูนโดโลไมท์ อัตรา 100 กก./ไร่ ไถพรวน 1 ครั้ง แล้วยกร่องสูง 20 - 25 ซม. ขนาดความกว้าง 80 ซม. ระยะห่างระหว่างร่อง 50 ซม. ตามความยาวของแปลงนา คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วยเชื้อไรโซเบียม ปลูกถั่วลิสงแบบหยอดหลุม ๆ ละ 2-3 เมล็ด ระยะปลูก 30 x 20 ซม. กำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงาน ใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน โรยข้างแถวเมื่อถั่วลิสงออก 20 - 25 วัน แล้วพรวนดินกลบ ช่วงถั่วลิสงออกดอกโรยยิปซั่ม อัตรา 50 กก./ไร่ ในเดือนแรกให้น้ำทุก 7 วัน หลังจากนั้นให้น้ำทุก 10 วัน สูงถึงระดับเศษ 3 ส่วน 4 ของความลึกร่องน้ำ โดยไม่ต้องระบายน้ำออก ฟนสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เมื่อพบการแพร่ระบาดของศัตรูพืชในระดับเศรษฐกิจ การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวเก็บเกี่ยวช่วงอายุ 110 - 120 หรือเมื่อสีฝักด้านในเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำมากกว่า 60 %

วิธีเกษตรกร ปฏิบัติเช่นเดียวกับวิธีทดสอบ โดยใส่ปุ๋ยเคมีตามวิธีเกษตรกรและใส่ปุ๋ยเคมีก่อนถั่วลิสงออกดอก

การบันทึกข้อมูล

- 1) วันปลูก วันเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติต่าง ๆ ตั้งแต่ปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว
- 2) ผลผลิต โดยวิธีสุ่มตัวอย่างเก็บผลผลิต ขนาดพื้นที่ 3 x 4 เมตร จำนวน 4 จุด/ไร่
- 3) ข้อมูลทางเศรษฐศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ ต้นทุนผันแปร ราคาขาย และรายได้ เก็บข้อมูลจากพื้นที่

ทดสอบ

- 4) ปริมาณน้ำฝนและการกระจาย ระหว่างปี 2553 - 2558 รวบรวมจากสถานีวัดน้ำฝน

จังหวัดอุบลราชธานี

การคำนวณค่าทางเศรษฐศาสตร์ ได้ดังนี้

$$\text{รายได้สุทธิ} = \text{รายได้} - \text{ต้นทุนผันแปร}$$

$$\text{ผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่ายการลงทุน (Benefit Cost Ratio : BCR)} = \frac{\text{รายได้}}{\text{ต้นทุนผันแปร}}$$

ระยะเวลา

ตุลาคม 2553 – กันยายน 2558

สถานที่ดำเนินงาน

แปลงเกษตรกร บ้านอุดมชาติ ตำบลเมืองศรีไค อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

แปลงเกษตรกร บ้านท่าโคม ตำบลปะอ่าว อำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานี

แปลงเกษตรกร บ้านวังถ้ำ ตำบลหัวดอน อำเภอลำดวน จังหวัดอุบลราชธานี

8. ผลการทดลองและวิจารณ์

ปี 2554-2556 ได้ดำเนินงานในพื้นที่นาเกษตรกร 4 ราย ซึ่งเป็นดินนาชุดดินร้อยเอ็ด แหล่งน้ำที่ใช้สำหรับปลูก ถั่วลิสงได้จากการสูบน้ำด้วยเครื่องสูบน้ำจากลำน้ำห้วยข้าวสาร

1. คุณสมบัติของดิน

ลักษณะดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกถั่วลิสง ควรมีดังนี้ มีค่าความเป็นกรด - ด่างอยู่ระหว่าง 5.5 - 6.5 อินทรีย์วัตถุไม่น้อยกว่า 1.5 % ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ 10 มก./กก. โพแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้ 80 มก./กก. แคลเซียมมากกว่า 300 มก./กก. (เสถียร, 2542)

ปี 2554 ดินปลูกถั่วลิสงมีค่าความเป็นกรด - ด่างอยู่ระหว่าง 4.49 - 4.90 อินทรีย์วัตถุอยู่ระหว่าง 0.34 - 1.13 % ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์อยู่ระหว่าง 4 - 99 มก./กก. และค่าโพแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้อยู่ระหว่าง 10 - 23 มก./ กก.

ปี 2555 ดินปลูกถั่วลิสงมีค่าความเป็นกรด - ด่างอยู่ระหว่าง 4.23 - 4.68 อินทรีย์วัตถุอยู่ระหว่าง 0.58 - 0.82 % ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์อยู่ระหว่าง 41 - 73 มก./ กก. ค่าโพแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้อยู่ระหว่าง 24 - 68 มก./กก. และค่าแคลเซียมอยู่ระหว่าง 196 - 290. มก./ กก.

ปี 2556 ดินปลูกถั่วลิสงมีค่าความเป็นกรด - ด่างอยู่ระหว่าง 4.64 - 5.05 อินทรีย์วัตถุอยู่ระหว่าง 0.42 - 0.74 % ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์อยู่ระหว่าง 18 - 76 มก./ กก. ค่าโพแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้อยู่ระหว่าง 10 - 15 มก./ กก. และ ค่าแคลเซียมอยู่ระหว่าง 167 - 290 มก./ กก.

ปี 2557 ดินปลูกถั่วลิสงมีค่าความเป็นกรด - ด่างอยู่ระหว่าง 4.62 - 5.08 อินทรีย์วัตถุอยู่ระหว่าง 1.07 - 1.98 % ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์อยู่ระหว่าง 4 - 26 มก./ กก. ค่าโพแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้อยู่ระหว่าง 5 - 15 มก./ กก. และ ค่าแคลเซียมอยู่ระหว่าง 146 - 309 มก./ กก.

ปี 2558 ดินปลูกถั่วลิสงมีค่าความเป็นกรด - ด่างอยู่ระหว่าง 4.68 - 5.27 อินทรีย์วัตถุอยู่ระหว่าง 0.43 - 0.90 % ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์อยู่ระหว่าง 1 - 15 มก./ กก. ค่าโพแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้อยู่ระหว่าง 12 - 37 มก./ กก. และ ค่าแคลเซียมอยู่ระหว่าง 159 - 333 มก./ กก.

จากการวิเคราะห์ดินแปลงนาเกษตรกรไม่เพียงพอต่อการปลูกถั่วลิสง ดังนั้นจึงต้องใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร และต้องเพิ่มแคลเซียมในดินให้เพียงพอต่อความต้องการของถั่วลิสง

2. ผลผลิต รายได้สุทธิ ผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่าย

ปี 2554 ปลูกถั่วลิสงวันที่ 23 - 24 ธันวาคม 2553 เก็บเกี่ยวต้นเดือนเมษายน 2554 ทดสอบการปลูกถั่วลิสง 2 กรรมวิธี ผลการดำเนินงาน พบว่า วิธีทดสอบ ได้ผลผลิตฝักแห้ง 377 กก./ ไร่ สูงกว่าวิธีเกษตรกรซึ่งได้ผลผลิตฝักแห้ง 328 กก./ ไร่ ด้านผลตอบแทน วิธีทดสอบมีรายได้สุทธิ 6,018 บาท/ ไร่ สูงกว่าวิธีเกษตรกรซึ่งมีรายได้สุทธิ 4,848 บาท/ ไร่ และผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่ายการลงทุน (BCR) วิธีทดสอบมีค่า BCR 2.14 สูงกว่าวิธีเกษตรกรมีค่า BCR 1.97 (ตารางที่ 1)

ปี 2555 ปลูกถั่วลิสงวันที่ 20 - 24 ธันวาคม 2554 เก็บเกี่ยวกลางเดือนเมษายน 2555 ทดสอบการปลูกถั่วลิสง 2 กรรมวิธี ผลการดำเนินงาน พบว่า วิธีทดสอบได้ผลผลิต (น้ำหนักฝักสดทั้งฝัก) 726 กก./ ไร่ สูงกว่าวิธีเกษตรกรซึ่งได้ผลผลิต(น้ำหนักฝักสดทั้งฝัก) 663 กก./ ไร่ วิธีทดสอบ มีรายได้สุทธิ 8,766 บาท/ ไร่ สูงกว่าวิธี

เกษตรกรซึ่งมีรายได้สุทธิ 7,578 บาท/ไร่ และผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่ายการลงทุน (BCR) วิธีทดสอบมีค่า BCR 2.52 สูงกว่าวิธีเกษตรกรมีค่า BCR 2.33 (ตารางที่ 1) เพราะวิธีเกษตรกรปลูกถั่วลิสงจำนวนต้น/หลุมและใส่ปุ๋ยมากกว่าวิธีทดสอบ

ปี 2556 ปลูกถั่วลิสงเดือน ธันวาคม 2555 เก็บเกี่ยวปลายเดือนเมษายน 2556 ทดสอบการปลูกถั่วลิสง 2 กรรมวิธี ผลการดำเนินงาน พบว่า วิธีทดสอบได้ผลผลิต (น้ำหนักสดทั้งฝัก) 413 กก./ไร่ สูงกว่า วิธีเกษตรกรซึ่งได้ผลผลิต (น้ำหนักสดทั้งฝัก) 397 กก./ไร่ วิธีทดสอบมีรายได้สุทธิ 7,140 บาท/ไร่ สูงกว่า วิธีเกษตรกรซึ่งมีรายได้สุทธิ 6,016 บาท/ไร่ และผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่ายการลงทุน (BCR) วิธีทดสอบมีค่า BCR 2.36 สูงกว่าวิธีเกษตรกรมีค่า BCR 2.03 (ตารางที่ 1) ผลผลิตถั่วลิสงในปี 2556 ผลผลิตได้น้อยกว่าในปี 2554 และปี 2555 เนื่องจากปริมาณน้ำในห้วยข้าวสารมีปริมาณน้อยทำให้มีน้ำไม่เพียงพอในช่วงระยะออกดอก และอากาศร้อน เพราะความต้องการน้ำของถั่วลิสงจะทำให้ผลผลิตสูงสุดอยู่ระหว่าง 500 - 700 มิลลิเมตร ระยะวิกฤตการขาดน้ำของถั่วลิสงคือ ลงเข็มและพัฒนาฝัก การขาดน้ำจะลดจำนวนฝักต่อต้นมากกว่าองค์ประกอบของผลผลิตอื่นๆ (พวง และคณะ, 2531; ทักษิณาและจันทา, 2533)

ปี 2557 ปลูกถั่วลิสงเดือน ธันวาคม 2556 เก็บเกี่ยวปลายเดือนเมษายน 2557 ทดสอบการปลูกถั่วลิสง 3 กรรมวิธี ผลการดำเนินงาน พบว่า วิธีทดสอบ 1 ได้ผลผลิต (น้ำหนักสดทั้งฝัก) 693 กก./ไร่ สูงกว่าวิธีเกษตรกรซึ่งได้ผลผลิต (น้ำหนักสดทั้งฝัก) 322 กก./ไร่ และวิธีทดสอบ 2 ซึ่งได้ผลผลิต (น้ำหนักสดทั้งฝัก) 303 กก./ไร่ วิธีทดสอบ 1 มีผลตอบแทน 13,435 บาท/ไร่ สูงกว่าวิธีทดสอบ 2 ซึ่งมีผลตอบแทน 3,693 บาท/ไร่ และวิธีเกษตรกรซึ่งมีผลตอบแทน 3,166 บาท/ไร่ และในด้านอัตราผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่าย (BCR) วิธีทดสอบ 1 มีค่า BCR 4.48 สูงกว่าวิธีทดสอบ 2 และวิธีเกษตรกร ซึ่งมีค่า BCR 1.92 และ 1.69 ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ปี 2558 ปลูกถั่วลิสงเดือน ธันวาคม 2557 เก็บเกี่ยวปลายเดือนเมษายน 2558 ทดสอบการปลูกถั่วลิสง 2 กรรมวิธี ผลการดำเนินงานพบว่า วิธีทดสอบ ได้ผลผลิตฝักสด 602 กก./ไร่ สูงกว่าวิธีเกษตรกรซึ่งได้ผลผลิตฝักสด 499 กก./ไร่ ด้านผลตอบแทน วิธีเกษตรกรมีรายได้สุทธิ 7,137 บาท/ไร่ สูงกว่าวิธีทดสอบซึ่งมีรายได้สุทธิ 6,418 บาท/ไร่ และผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่ายการลงทุน (BCR) วิธีเกษตรกรมีค่า BCR 2.60 สูงกว่าวิธีทดสอบมีค่า BCR 2.14 (ตารางที่ 3) เนื่องจากไม่ได้ใช้โรไซเบียมคลุกเมล็ด ทำให้ใช้ปุ๋ยไนโตรเจนเป็นปริมาณมาก ทำให้ต้นทุนผันแปรเพิ่มขึ้น

3. เมล็ดลึบ

ปี 2554 พบวิธีทดสอบมีเมล็ดลีบเฉลี่ย 24 % สูงกว่าวิธีเกษตรกรซึ่งมีเมล็ดลีบเฉลี่ย 16 % ซึ่งปัญหาถั่วลิสงเมล็ดลีบจะพบในถั่วลิสงเมล็ดโตถ้าปริมาณแคลเซียมไม่เพียงพอ ความต้องการแคลเซียมในถั่วลิสงเมล็ดโตมากกว่า 400 มก./ กก. (นิรนาม, 2558) และถั่วลิสงไทนาน 9 มีปัญหาเมล็ดลีบน้อยกว่าขอนแก่น 6

ปี 2555 วิธีเกษตรกรมีเมล็ดลีบเฉลี่ย 20 % สูงกว่าวิธีทดสอบซึ่งมีเปอร์เซ็นต์เมล็ดลีบเฉลี่ย 18 % ซึ่งไม่แตกต่างกันเพราะเกษตรกรหว่านโดโลไมท์เหมือนวิธีทดสอบ แต่เปอร์เซ็นต์เมล็ดลีบยังสูงอยู่

ปี 2556 ได้นำยิบซัมมาใช้ในการลดการเกิดเมล็ดลีบ โดยหว่านช่วงถั่วลิสงออกดอก อัตรา 50 กก./ ไร่ ทำให้วิธีเกษตรกรมีเมล็ดลีบเฉลี่ย 15 % สูงกว่าวิธีทดสอบซึ่งมีเปอร์เซ็นต์เมล็ดลีบเฉลี่ย 10 % ทำให้ลดการเกิดเมล็ดลีบในถั่วลิสงขอนแก่น 6 เพราะยิบซัมเป็นแหล่งของปุ๋ยที่ให้ธาตุแคลเซียม และธาตุแคลเซียมมีบทบาทมากที่สุดสำหรับถั่วลิสง เพราะถั่วลิสงดูดธาตุแคลเซียมในการสร้างเมล็ด ถ้าขาดธาตุแคลเซียมในถั่วลิสงทำให้เมล็ดไม่เต็ม ฝัก เมล็ดลีบและเหี่ยววัน

ปี 2557 พบว่าวิธีทดสอบ 2 มีเมล็ดลีบมากกว่าวิธีเกษตรกร วิธีทดสอบ 1 11% 3% 2% ตามลำดับ เพราะฝักถั่วลิสงพันธุ์ขอนแก่น 84-7 จะลีบเมล็ดบนแต่เมล็ดล่างจะเต็มเมล็ด

ปี 2558 พบว่าวิธีเกษตรกร มีเมล็ดลีบมากกว่าวิธีทดสอบ 23% และ 2% ตามลำดับ

ตารางที่ 1 องค์ประกอบผลผลิตถั่วลิสง ผลผลิตฝักแห้ง ฝักสดและข้อมูลเศรษฐศาสตร์ถั่วลิสง บ้านอุดมชาติ

ตำบลเมืองศรีโค อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2554-2556

รายการ	ปี 2554		ปี 2555		ปี 2556	
	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร
พันธุ์	ขอนแก่น 6	ไทนาน 9	ขอนแก่น 6	ขอนแก่น 6	ขอนแก่น 6	ขอนแก่น 6
1.ผลผลิต (กก./ ไร่)	377 (ฝักแห้ง)	328 (ฝักแห้ง)	726 (ฝักสด)	633 (ฝักสด)	413 (ฝักสด)	397 (ฝักสด)
2.ราคา (บาท/ กก.)	30	30	20	20	30	30
3.รายได้ (บาท/ ไร่)	11,318	9,848	14,514	13,262	12,390	12,090
4.ต้นทุน (บาท/ ไร่)	5,300	5,000	5,748	5,687	5,250	5,894
5.รายได้สุทธิ	6,018	4,848	8,766	7,575	7,140	6,016
6. Benefit Cost Ratio	2.14	1.97	2.52	2.33	2.36	2.03
7.ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต (บาท/ กก.)	14	15	8	9	14	16

8.เปอร์เซ็นต์เมล็ดลึบ	24	16	18	20	10	15
-----------------------	----	----	----	----	----	----

ตารางที่ 2 องค์ประกอบผลผลิตฝักสดถั่วลิสง ผลผลิตฝักแห้ง ฝักสดและข้อมูลเศรษฐศาสตร์ถั่วลิสง บ้านข้าโคม ตำบลปะอ่าว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2557

รายการ	ปี 2557		
	วิธีทดสอบ 1	วิธีทดสอบ 2	วิธีเกษตรกร
พันธุ์	ขอนแก่น 6	ขอนแก่น 84-7	ไทนาน 9
1.ผลผลิต (กก./ไร่)	693	303	322
2.ราคา (บาท/ กก.)	25	25	25
3.รายได้ (บาท/ ไร่)	17,329	7,587	8,040
4.ต้นทุน (บาท/ ไร่)	3,894	3,894	4,878
5.รายได้สุทธิ	13,435	3,698	3,166
6. Benefit Cost Ratio	4.48	1.92	1.69
7.ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต (บาท/ กก.)	6	14	16
8.เปอร์เซ็นต์เมล็ดลึบ	2	11	3

ตารางที่ 3 องค์ประกอบผลผลิตฝักสดถั่วลิสง ผลผลิตฝักแห้ง ฝักสดและข้อมูลเศรษฐศาสตร์ถั่วลิสง บ้านวังถ้ำ ตำบลหัวดอน อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2558

รายการ	ปี 2558	
	วิธีทดสอบ 1	วิธีเกษตรกร
พันธุ์	ขอนแก่น 6	ไทนาน 9
1.ผลผลิต (กก./ไร่)	602	499
2.ราคา (บาท/ กก.)	20	20
3.รายได้ (บาท/ ไร่)	12,048	11,608
4.ต้นทุน (บาท/ ไร่)	5,630	4,472
5.รายได้สุทธิ	6,418	7,137
6. Benefit Cost Ratio	2.14	2.60
7.ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต (บาท/ กก.)	9.35	8.96

9. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

1. ผลผลิตถั่วลันเตาปี 2554 2555 และ 2556 พบว่ากรรมวิธีทดสอบให้ผลผลิตสูงกว่า วิธีเกษตรกรเพิ่มขึ้น 13 % 14 % และ 4 % ตามลำดับ ในปี 2556 ปริมาณน้ำในห้วยข้าวสารมีปริมาณน้อยทำให้น้ำไม่เพียงพอในช่วงระยะออกดอก และอากาศร้อน ทำให้ผลผลิตต่ำกว่าปี 2554 และ 2555 และผลผลิต ถั่วลันเตาปี 2557-2558 พบว่าวิธีทดสอบ (ถั่วลันเตาพันธุ์ขอนแก่น 6) ผลผลิตและคุณภาพผลผลิตดีกว่า วิธีเกษตรกร (ไทนาน 9) เพราะพบว่าเปอร์เซ็นต์เมล็ดลีบวิธีทดสอบน้อยกว่าวิธีเกษตรกร

2. การปลูกถั่วลันเตาพันธุ์เมล็ดโต (ขอนแก่น 6) ในพื้นที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมักประสบปัญหาเมล็ดลีบ การแก้ปัญหาโดยใช้ใส่โดโลไมท์ อัตรา 200 กก./ไร่ หรือยิปซัม อัตรา 50 กก./ไร่ ช่วงออกดอก จะปรับความเป็นกรด - ด่างของดินและยังเพิ่มธาตุแคลเซียมด้วย

3. การใช้ปุ๋ยเคมีตามคำแนะนำกรมวิชาการเกษตร สูตร 12-24-12 อัตรา 25 กก./ไร่ หรือ 16-16-8 อัตรา 35 กก./ไร่ ทำให้ผลผลิตถั่วลันเตาเพิ่มขึ้น และเพิ่มผลผลิต

4. การปลูกถั่วลันเตาเพื่อผลิตฝักสด ผลผลิตฝักสด/ไร่ มีน้ำหนักมากกว่า ผลผลิตฝักแห้ง/ไร่ ได้ผลตอบแทนสูง การเก็บเกี่ยวจะทยอยเก็บผลผลิตลดแรงงานในการเก็บเกี่ยว

10. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ได้เทคโนโลยีการผลิตถั่วลันเตาในพื้นที่นาหลังการเก็บเกี่ยวขำนำไปสู่ทางเลือกการผลิตพืชโดยใช้ทรัพยากรตามศักยภาพของพื้นที่

2. สร้างงานและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

การขยายผล

จังหวัดอุบลราชธานี มีเกษตรกรร่วมทดสอบ ปี 2554-58 รวม 15 ราย ปี 2557 มีการขยายผลไปยังเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียง 5 ราย ปี 2558 มีการขยายผลไปยังเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียง 5 ราย เกษตรกรส่วนใหญ่ยอมรับเทคโนโลยี 1. พันธุ์ขอนแก่น 6 2. การใส่ยิปซัม อัตรา 50 กก./ไร่ ช่วงออกดอก 3.การใส่คาร์เบนดาซิมคลุกเมล็ดก่อนปลูกป้องกันโรคโคนเน่าขาด 4. การใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

11. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณนายฉันทพงษ์ วชิรวงศ์บุรี นายจำลอง ดาวเรือง นายอุดม คำชา ผอ. สวพ.4 ที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน เกษตรกร บ้านบ้านอุดมชาติ ตำบลเมืองศรีไค อำเภวารินชำราบ บ้าน

ข้าโคม ตำบลปะอว อำเภอมือง บ้านวังถ้ำ ตำบลหัวดอน อำเภอเชียงโน จังหวัดอุบลราชธานี คณะเจ้าหน้าที่กลุ่มวิชาการ สว.พ.4 และที่สำคัญ คือ ขอขอบคุณกรมวิชาการเกษตร ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย

12. เอกสารอ้างอิง

- น้อย เจริญนันท์ และเสถียร พิมพ์สาร. 2542. ดินและปุ๋ยถั่วลิสง. ในรายงานสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง งานวิจัย ถั่ว ลิสง ครั้งที่ 1 ณ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น. 28-27 ตุลาคม 2542.
- ทักษิณา ศันสยะวิชัย และจันทา เชียงนางาม. 2533. อิทธิพลของระดับความชื้นบริเวณผิวดินที่มีผลต่อการติดฝัก และพัฒนาการของถั่วลิสง. รายงานสัมมนาถั่วลิสงครั้งที่ 8 ณ โรงแรมไหมไทย จังหวัดร้อยเอ็ด. 3-5 พฤษภาคม 2532. 262-264.
- พจน์ พิมพ์นิศย์, วิลาส ฤาแก้วมา, นิลุบล การสร้าง, สมาน ชูจันทิก และวิเชียร มงคลสินธุ์. 2531. การศึกษา อิทธิพล ของการขาดน้ำในระยะต่างๆของการเจริญเติบโตที่มีผลต่อผลผลิตของถั่วลิสง.รายงานการ สัมมนาเรื่องงานวิจัยถั่วลิสง ครั้งที่ 6 ณ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จ . สงขลา และอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จ.สตูล 18-20 มีนาคม 2530. หน้า 408-410.
- สุภกัญญา กาญจนะคูหะ. 2556. ถั่วลิสง. วารสารเศรษฐกิจการเกษตร. 59. 681 (2556) : 27.
- นिरนาม.2558. การปลูกถั่วลิสง.(ระบบออนไลน์)ที่มา [http:// Pathumrt.roiet.doae.go.th/v1.doc](http://Pathumrt.roiet.doae.go.th/v1.doc)
(15 สิงหาคม 2558)

13. ภาคผนวก

ตารางที่ 1 ผลวิเคราะห์ดินแปลงปลูกถั่วลิสงหลังนา บ้านอุดมชาติ ตำบลเมืองศรีไค อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2554

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	pH	LR	OM	Avai P	Exch K
-------	-----------	----	----	----	--------	--------

			(กก./ไร่)	(%)	(มก./ กก.)	(มก./ กก.)
1	นายสง พละเดช	4.9	710	0.34	4	10
2	นางหนูเจียม แซ่มซีน	4.49	445	0.81	99	10
3	นางสุดใจ แซ่มซีน	4.60	468	0.87	47	23
4	นายบุญคอง มหาเสนา	4.57	850	0.63	33	10

ตารางที่ 2 ผลวิเคราะห์ดินแปลงปลูกถั่วลิสงหลังนา บ้านอุดมชาติ ตำบลเมืองศรีไค อำเภวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2555

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	pH	LR (กก./ไร่)	OM%	Avai.P (มก./ กก.)	Exch.K (มก./ กก.)	Ca (มก./ กก.)
1	นายสง พละเดช	4.68	343	0.89	63.80	68	247.13
2	นายไพบูลย์ บัวสอน	4.67	1,139	0.89	73.33	44	362.38
3	นายประดิษฐ์ วนาสน	4.92	429	0.58	41.38	24	196.13

ตารางที่ 3 ผลวิเคราะห์ดินแปลงปลูกถั่วลิสงหลังนา บ้านอุดมชาติ ตำบลเมืองศรีไค อำเภวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2556

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	pH	LR (กก./ไร่)	OM %	Avai.P (มก./ กก.)	Exch.K (มก./ กก.)	Ca (มก./ กก.)
1	นายไพบูลย์ บัวสอน	5.05	359	0.61	76.60	10.00	290.88
2	นางหนูเจียม แซ่มซีน	4.64	491	0.73	42.30	12.50	167.13
3	นายประดิษฐ์ วนาสน	4.89	226	0.42	18.51	15.50	195.65
4	นายบุญมี สมคุณ	5.02	257	0.74	44.16	13.00	471

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ดินและอัตราปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินแปลงทดสอบถั่วลิสงหลังนา บ้านท่าโคม
ตำบลปะอ่าว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2557

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	pH	LR		Avai.P (มก./ กก.)	Exch.K (มก./ กก.)	Ca (มก./ กก.)	N-P ₂ O ₅ -K ₂ O
			kg/rai	OM %				
1	นางเยาวลักษณ์ คำภีภาค	4.93	452	1.07	8.54	9.5	150.25	9-9-6
2	นางบุญเลิศ คุณสว่าง	4.97	398	1.11	4.83	5.5	309.38	9-9-6
3	นางประเสริฐ อ่องภา	5.08	359	1.34	5.39	14.5	203.88	9-9-6
4	นางแอ้ว แก้วสุพรรณ	4.63	421	1.98	8.78	9	273.88	9-9-6
5	นางทองใบ ปากวิเศษ	4.62	374	1.98	26.43	9	146.75	6-3-6

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ดินและอัตราปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินแปลงทดสอบถั่วลิสงหลังนา บ้านวังถ้ำ
ตำบลหัวดอน อำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2558

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	pH	LR kg/rai	OM %	Avai.P (มก./ กก.)	Exch.K (มก./ กก.)	Ca (มก./ กก.)	N-P ₂ O ₅ - K ₂ O	46-0-0 (กก./ไร่)	18-46-0 (กก./ไร่)	0-0-60 (กก./ไร่)
2	นางทองศรี ชูมาศ	5.27	234	0.65	4.6	24.29	333.63	20-9-6	35	20	10
3	นายสไว มงคลแก้ว	5.13	203	0.43	1.26	11.74	159.75	20-9-6	35	20	10
4	นางวิชชุดา บุญยืน	5.02	312	0.9	15.97	37.85	294.5	20-3-6	40	7	10
5	นางบัวเรียน อนันต์	4.88	250	0.65	1.52	15.86	166.88	20-9-6	35	20	10

ตารางที่ 6 แสดงปริมาณน้ำฝน เดือน กรกฎาคม 2553 ถึงเดือนมิถุนายน 2556 พื้นที่ จ.อุบลราชธานี

พ.ศ.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
2553-2554	280.2	437	297.4	117.7	1.1	0	0	25.2	18.5	79.9	176.9	213
2554-2555	165.6	469.7	312.4	162.5	T	0	8.8	T	19.2	73.5	270.2	86.1
2555-2556	160	294.7	287.1	28.8	38.3	0	1.1	0	41.7	95.3	199.7	142.1
2556-2557	396.2	115.7	527.5	80.4	4.6	6	0	0	0.9	84.6	102.6	563.9
2557-2558	644.5	196.5	223.7	80.1	35.8	3.6	0	42.1	5	28.9	98.6	227.5

หมายเหตุ T คือ ฝนตกแต่ไม่สามารถวัดปริมาณน้ำฝนได้ (ตกน้อยมาก)

0 คือ ไม่มีฝนตก

ตารางที่ 7 องค์ประกอบผลผลิตถั่วลิสง และผลผลิตฝักแห้ง บ้านอุดมชาติ ตำบลเมืองศรีไค

อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2554

รายชื่อเกษตรกร	ผลผลิตฝักแห้ง (กก./ไร่)		เมล็ดลิบ (%)	
	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร
1. นายสง พละเดช	371	289	22	14
2. นางหนูเจียม แซ่มชื่น	393	349	25	17
3. นางสุดใจ แซ่มชื่น	385	338	23	19
4. นายบุญครอง มหาเสนา	360	337	24	15
เฉลี่ย	377	328	24	16

ตารางที่ 8 ข้อมูลเศรษฐศาสตร์ถั่วลิสง บ้านอุดมชาติ ตำบลเมืองศรีไคอำเภวารินชำราบจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2554

รายชื่อเกษตรกร	ผลผลิตฝักแห้ง										ต้นทุนต่อหน่วย	
	ต้นทุน (บาท/ไร่)		(กก./ไร่)		รายได้ (บาท/ไร่)		รายได้สุทธิ		BCR		ผลผลิต (บาท/ กก.)	
	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร
1. นายสง พละเดช	5,300	5,000	371	289	11,130	8,670	5,830	3,670	2.10	1.73	14.	17
2. นางหนูเจียม แซ่มชื่น	5,300	5,000	393	349	11,790	10,470	6,490	5,470	2.22	2.09	13	14
3. นางสุดใจ แซ่มชื่น	5,300	5,000	385	338	11,550	10140	6,250	5,140	2.18	2.03	14	15
4. นายบุญครอง มหาเสนา	5,300	5,000	360	337	10,800	10,110	5,500	5,110	2.04	2.02	15	15
เฉลี่ย	5,300	5,000	377	328	11,318	9,848	6,018	4,848	2.14	1.97	14	15

หมายเหตุ ราคาถั่วลิสง กก.ละ 30 บาท

ตารางที่ 9 องค์ประกอบผลผลิตถั่วลิสง และผลผลิตฝักสด บ้านอุดมชาติ ตำบลเมืองศรีไค อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2555

รายชื่อเกษตรกร	ผลผลิตฝักสด (กก./ไร่)		เมล็ดลิบ (%)	
	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร
1. นายฮง พละเดช	732	561	17	19
2. นางหนูเจียม แซ่มชื่น	608	610	18	19
3. นายประดิษฐ์ วนาสน	836	818	19	22
เฉลี่ย	726	663	18	20

ตารางที่ 10 ข้อมูลเศรษฐศาสตร์ถั่วลิสง บ้านอุดมชาติ ตำบลเมืองศรีไคอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2555

รายชื่อเกษตรกร	ผลผลิตฝักสด										ต้นทุนต่อหน่วย	
	ต้นทุน (บาท/ไร่)		(กก./ไร่)		รายได้ (บาท/ไร่)		รายได้สุทธิ		BCR		ผลผลิต (บาท/ กก.)	
	วิธี	วิธี	วิธี	วิธี	วิธี	วิธี	วิธี	วิธี	วิธี	วิธี	วิธี	วิธี
1. นายฮง พละเดช	5,748	5,687	732	561	14,656	11,221	8,908	5,534	2.55	1.97	8	10
2. นางหนูเจียม แซ่มชื่น	5,748	5,687	608	610	12,160	12,202	6,412	6,516	2.12	2.15	9	9

3.นายประดิษฐ์ วนาสน	5,748	5,687	836	818	16,725	16,362	10,977	10,676	2.91	2.88	7	7
เฉลี่ย	5,748	5,687	726	663	14,514	13,262	8,766	7,575	2.52	2.33	8	9

หมายเหตุ ราคาถั่วลิสง กก.ละ 20 บาท

ตารางที่ 11 องค์ประกอบผลผลิตถั่วลิสง และผลผลิตฝักสด บ้านอุดมชาติ ตำบลเมืองศรีไค อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2556

กรรมวิธี	ผลผลิตฝักสด (กก./ไร่)		เมล็ดลิบ (%)	
	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร
1. นายไพบูรณ์ บัวสอน	413	403	10	15
2.นางหนูเจียม แซ่มชื่น	457	373	15	26
3 .นายประดิษฐ์ วนาสน	528	519	12	16
4. นายบุญมี สมมาคุณ	254	293	5	4
เฉลี่ย	413	397	10	15

ตารางที่ 12 ข้อมูลเศรษฐศาสตร์ถั่วลิสง บ้านอุดมชาติ ตำบลเมืองศรีไคอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2556

รายชื่อเกษตรกร	ผลผลิตฝักสด				รายได้		รายได้สุทธิ		BCR		ต้นทุนต่อหน่วย ผลผลิต (บาท/ กก.)	
	ต้นทุน (บาท/ไร่)		(กก./ไร่)		(บาท/ไร่)							
	วิธี ทดสอบ	วิธี เกษตรกร	วิธี ทดสอบ	วิธี เกษตรกร	วิธี ทดสอบ	วิธี เกษตรกร	วิธี ทดสอบ	วิธี เกษตรกร	วิธี ทดสอบ	วิธี เกษตรกร	วิธี ทดสอบ	วิธี เกษตรกร
1. นายไพบูรณ์ บัวสอน	5,250	5,460	413	403	12,390	12,090	7,140	6,630	2.36	2.21	13	14
2. นางหนูเจียม แซ่มชื่น	5,250	5,635	457	373	13,710	11,190	8,460	5,555	2.61	1.99	11	15
3. นายประดิษฐ์ วนาสน	5,250	6,260	528	519	15,840	15,570	10,590	9,310	3.02	2.49	10	12
4. นายบุญมี สมมาคุณ	5,250	6,220	254	293	7,620	8,790	2,370	2,570	1.45	1.41	20	21
เฉลี่ย	5,250	5,894	413	397	12,390	11,910	7,140	6,016	2.36	2.03	14	16

หมายเหตุ ราคาถั่วลิสง กก.ละ 30 บาท

ตารางที่ 13 องค์ประกอบผลผลิตถั่วลิสง บ้านท่าโคม ตำบลปะอ่าว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2557

กรรมวิธี	ผลผลิตฝักสด (กก./ไร่)			เมล็ดลิบ (%)		
	วิธีทดสอบ1	วิธีทดสอบ2	วิธีเกษตรกร	วิธีทดสอบ1	วิธีทดสอบ2	วิธีเกษตรกร
1. นางเยาวลักษณ์ คำภีภาค	953	415	380	2	6	3
2. นางบุญเลิศ คุณสว่าง	604	307	256	0	12	4
3. นางประเสริฐ อ่องภา	688	231	442	1	10	2
4. นางแอมว แก้วสุพรรณ	706	185	276	2	12	4
5. นางทองใบ ปากวิเศษ	515	380	255	4	13	3
เฉลี่ย	693	303	322	2	11	3

ตารางที่ 14 ข้อมูลเศรษฐศาสตร์ถั่วลิสง บ้านท่าโคม ตำบลปะอ่าว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2557

รายชื่อเกษตรกร	ต้นทุน (บาท/ไร่)			ผลผลิตฝักสด (กก./ไร่)			รายได้ (บาท/ไร่)			รายได้สุทธิ		
	วิธี ทดสอบ1	วิธี ทดสอบ2	วิธี เกษตรกร	วิธี ทดสอบ1	วิธี ทดสอบ2	วิธี เกษตรกร	วิธี ทดสอบ1	วิธี ทดสอบ2	วิธี เกษตรกร	วิธี ทดสอบ1	วิธี ทดสอบ2	วิธี เกษตรกร
1.นางเยาวลักษณ์ คำภีภาค	4,293	4,293	4,785	953	415	380	23,822	10,378	9,489	19,529	6,085	4,704
2.นางบุญเลิศ คุณสว่าง	4,293	4,293	5,695	604	307	256	15,111	7,667	6,400	10,818	3,374	705
3.นางประเสริฐ อ่องภา	3,593	3,593	4,400	688	231	442	17,200	5,778	11,044	13,607	2,185	6,644

4.นางแก้ว แก้วสุพรรณ	3,348	3,348	4,308	706	185	276	17,644	4,622	6,889	14,296	1,274	2,581
5.นางทองใบ ปากวิเศษ	3,942	3,942	5,180	515	380	255	12,867	9,489	6,378	8,925	5,547	1,198
เฉลี่ย	3894	4,293	4,874	693	303	322	17,329	7,587	8,040	13,435	3,693	3,166

ตารางที่ 15 ข้อมูลเศรษฐศาสตร์ถั่วลิสง บ้านชำโคม ตำบลปะอ่าว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2557 (ต่อ)

รายชื่อเกษตรกร	BCR			ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต (บาท/ กก.)		
	วิธีทดสอบ 1	วิธีทดสอบ 2	วิธีเกษตรกร	วิธีทดสอบ 1	วิธีทดสอบ 2	วิธีเกษตรกร
1.นางเยาวลักษณ์ คำภีภาค	5.55	2.42	1.98	5	10	13
2.นางบุญเลิศ คุณสว่าง	3.52	1.79	1.12	7	14	22

3.นางประเสริฐ อ่องภา	4.79	1.61	2.51	5	16	10
4.นางแอมว แก้วสุพรรณ	5.27	1.38	1.60	5	18	16
5.นางทองใบ ปากวิเศษ	3.26	2.41	1.23	8	10	20
เฉลี่ย	4.48	1.92	1.69	6	14	16

ตารางที่ 16 องค์ประกอบผลผลิตถั่วลิสง บ้านวังถ้ำ ตำบลหัวดอน อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2558

กรรมวิธี	ผลผลิตฝักสด (กก./ไร่)		เมล็ดลิบ (%)	
	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร	วิธีทดสอบ	วิธีเกษตรกร
1.นายจิตร สายงาม	553	520	1	15
2.นางทองศรี ชูมาศ	480	-	3	-

1.นายจิตร สายงาม	4,774	3,802	553	520	10,660	10,400	5,886	6,598	2.23	2.74	8.96	7.31
2.นางทองศรี ชูมาศ	6,214	-	480	-	9,600	-	3,386	-	1.54	-	12.95	-
3.นายสไว มงคลแก้ว	5,899	4,793	709	524	14,180	13,100	8,281	8,307	2.40	2.73	8.32	9.15
4.นางวิษชุดา บุญยืน	5,670	-	533	-	11,060	-	5,390	-	1.95	-	10.25	-
5.นางบัวเรียน อนันต์	5,591	4,820	737	453	14,740	11,325	9,149	6,505	2.64	2.35	7.59	10.64
เฉลี่ย	5,630	4,472	602	499	12,048	11,608	6,418	7,137	2.14	2.60	9.35	8.96

หมายเหตุ ราคาขาย กก.ละ 20 บาท

เนื่องจากไม่ได้ใช้โรโซเปียมคลุกเมล็ด ทำให้ใช้ปุ๋ยไนโตรเจนเป็นปริมาณมาก ทำให้ต้นทุนผันแปรเพิ่มขึ้น